

Til alle kommunalbestyrelser

Dato: 13. oktober 2010
Enhed: Kommunaljura
Sagsbeh.: DEPLHJ
Sags nr.: 1005074
Dok. nr.: 330054

Orientering om brev vedrørende elektronisk fremsendelse af vælgererklæringer

Indenrigs- og Sundhedsministeriet meddeler til orientering, at ministeriet ved brev af dags dato har meddelt følgende til en borger, der har forespurgt om muligheden for at sende underskrevne vælgererklæringer som digitale fotos samt om muligheden for at indlevere vælgererklæringer elektronisk til ministeriet i forbindelse med partianmeldelse:

"De har ved e-mails af 10. september og 20. oktober 2009 henvendt Dem til Valgnævnet med spørgsmål om, hvorvidt en vælger kan sende en underskrevet vælgererklæring elektronisk som et digitalt foto til et parti, der ønsker at deltage i folketingsvalg.

Valgnævnet har oversendt Deres henvendelser til det tidligere Indenrigs- og Socialministerium, nu Indenrigs- og Sundhedsministeriet, da fortolkning af valglovgivningen hører under Indenrigs- og Sundhedsministeriets ressortområde. Ministeriet har ved e-mail af henholdsvis 24. september 2009 og 19. april 2010 kvitteret for Deres henvendelser.

De har i Deres henvendelse alene spurgt om muligheden for, at vælgeren kan sende en underskrevet vælgererklæring elektronisk som digitalt foto til *partiet*. Ministeriet har forstået Deres henvendelse således, at henvendelsen dels drejer sig om tilfælde, hvor vælgeren forinden folkeregisterets attestation sender vælgererklæringen til partiet med henblik på, at partiet sender vælgererklæringen til attestation hos folkeregisteret, dels drejer sig om tilfælde, hvor vælgeren efter folkeregisterets attestation sender den nu attesterede vælgererklæring til partiet med henblik på partiets indsamling af vælgererklæringer til brug for indlevering af partianmeldelse til ministeriet. Ministeriet har i den anledning endvidere fundet lejlighed til at tage stilling til, om vælgeren eller partiet må sende en underskrevet vælgererklæring elektronisk som digitalt foto til *folkeregistret* til attestation.

De har endvidere ved e-mail af 30. september 2009 spurgt, om et parti ved partianmeldelse til Indenrigs- og Sundhedsministeriet kan sende underskrevne vælgererklæringer elektronisk til ministeriet, og om ministeriet i så fald vil have en interesse i, at vælgererklæringerne bliver indleveret løbende.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet skal i den anledning udtale følgende:

Vedrørende elektronisk fremsendelse af vælgererklæringer som digitalt foto

Bestemmelserne om vælgererklæringer i folketingsvalglovens § 12, stk. 1, 5 og 6, jf. lovbekendtgørelse nr. 145 af 24. februar 2009, har følgende ordlyd:

” §12. Nye partier, der ønsker at deltage i folketingsvalg, skal anmeldes for Indenrigs- og Sundhedsministeren senest kl. 12 femten dage før valgdagen. Med anmeldelsen skal følge erklæringer fra et antal vælgere, der mindst svarer til 1/175 af samtlige gyldige stemmer ved det sidst afholdte folketingsvalg. Ved anmeldelse fra det tyske mindretals parti kræves ikke vælgererklæringer.

.....

Stk. 5. Vælgererklæringerne skal for at kunne medregnes være udfyldt med tydelig angivelse af vælgerens navn, personnummer og bopæl samt være underskrevet af vælgeren personligt. Erklæringerne skal endvidere være forsynet med en attestation fra kommunens folkeregister om, at vælgeren ved erklæringens afgivelse opfylder betingelserne for valgret til Folketinget. Hvis vælgeren er død efter erklæringens afgivelse, kan attestation dog ikke meddeles.

Stk. 6. Efter attestation skal folkeregisteret sende vælgererklæringen til den pågældende vælger. Vælgeren skal derefter selv videresende erklæringen til partiet, såfremt vælgeren fortsat ønsker at deltage i anmeldelsen af det pågældende parti. Folkeregisteret skal ved fremsendelsen af vælgererklæringen give vælgeren oplysning herom. Folkeregisteret tilbagesender vælgererklæringer, der ikke opfylder betingelserne for attestation, til partiet med angivelse af grunden til, at attestation ikke kan meddeles.”

Reglerne i folketingsvalgloven om, at folkeregisteret efter attestation skal sende vælgererklæringen til den pågældende vælger, og at vælgeren derefter skal videresende erklæringen til partiet, såfremt vælgeren fortsat ønsker at deltage i anmeldelsen af det pågældende parti, fik deres nuværende formulering ved en lovændring i 1989 (lov nr. 245 af 19. april 1989). Af bemærkningerne til det forudgående lovforslag (lovforslag nr. L 168, folketingstidende 1988-1989, spalte 3965) fremgår blandt andet følgende om baggrunden for lovændringen:

”Erfaringerne fra folketingsvalg afholdt i de senere år viser, at nogle af de nye partier får langt færre stemmer end svarende til det antal vælgererklæringer, der kræves til partianmeldelse....

...De gældende regler om partianmeldelse er således ikke i alle tilfælde tilstrækkelige til at sikre, at et nyt parti har tilslutning fra et vist ikke ubetydeligt antal vælgere.

Reglernes utilstrækkelighed kan hænge sammen med, at det er for ”let” for en vælger at deltage i en partianmeldelse. Der kræves intet selvstændigt initiativ eller nogen aktiv handling fra vælgeren, bortset fra at udfylde og underskrive en vælgererklæring som typisk bliver præsenteret for den pågældende vælger ved opsøgende virksomhed fra partiets side (gadeindsamlinger og lignende).

Hertil kommer, at de gældende regler kun yder en ringe sikkerhed for, at der ikke indgår falske vælgererklæringer i en partianmeldelse. Dette er utilfredsstillende, fordi der som følge heraf ikke kan opnås sikkerhed for den i loven krævede vælgertilslutning til en partianmeldelse...

..Det foreslås, at der gennemføres den ændring i den hidtidige fremgangsmåde, at folkeregisteret - efter attestation - skal sende vælgererklæringen til den pågældende vælger, og ikke som hidtil til partiet, idet vælgeren herefter - såfremt ønsket om deltagelse i anmeldelsen af partiet opretholdes - skal foretage en aktiv handling bestående i at videresende den attesterede vælgererklæring til partiet."

Af forhandlingerne af lovforslaget fremgår det, at det tillige vil være i overensstemmelse med de nye regler, hvis partiet henter en underskrevet vælgererklæring hos den pågældende vælger, eller hvis erklæringen på anden vis bliver afleveret til partiet, i stedet for at vælgeren skal sende erklæringen med posten (Folketingstidende 1988-1989, spalte 4887).

Indenrigs- og Sundhedsministeriet skal herefter udtale følgende:

Hensynet bag lovændringen har således været, at vælgeren efter folkeregisterets attestation af vælgererklæringen skal foretage en aktiv handling ud over den første underskrift af vælgererklæringen ved at fremsende vælgererklæringen til partiet. Der er imidlertid i fravær af udtrykkelige fortolkningsbidrag på området ikke i loven eller i forarbejderne til loven noget til hinder for at sende en vælgererklæring elektronisk til folkeregisteret eller et parti i stedet for med almindelig post.

På den baggrund har Indenrigs- og Sundhedsministeriet tidligere tilkendegivet, at det vil være i overensstemmelse med folketingsvalgloven, at en vælgererklæring, der er forsynet af vælgeren med en håndskreven underskrift, scannes og sendes elektronisk til folkeregisteret. Der henvises til ministeriets brev af 19. maj 2008 (j.nr. 2005-4061/61), der vedlægges.

På baggrund af ovenstående er det Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse, at det ligeledes vil være i overensstemmelse med folketingsvalgloven at sende en underskrevet vælgererklæring elektronisk i form af et digitalt foto såvel til folkeregisteret som til partiet.

Ved elektronisk fremsendelse af vælgererklæringer som digitale fotos til *folkeregistret* er det dog en forudsætning, at vælgererklæringen fremsendes til folkeregistret i en form, der muliggør, at det enkelte folkeregister umiddelbart kan håndtere det modtagne digitale foto. Efter drøftelse med KL indebærer dette for tiden som følger:

En underskrevet vælgererklæring kan alene sendes som et digitalt foto til *folkeregistrene*, hvis følgende krav er opfyldt, idet det bemærkes, at det er afsender, der har ansvaret for, at kravene er opfyldt:

- Et digitalt foto af en vælgererklæring skal være så tydeligt, at der ikke er tvivl om, hvad der står på vælgererklæringen. Det er det pågældende folkeregister, der afgør, om fotoet er tydeligt nok.
- Fotoet skal ved print fylde en halv A4-side, uden at folkeregisteret skal ændre på størrelsen af det modtagne foto. Den udskrevne vælgererklæring skal derudover kunne sendes i en C5-rudekuvert, så adressefeltet er synligt i ruden.

- Fotoet skal sendes i et format, som folkeregisteret kan åbne og printe med de programmer, det pågældende folkeregister har, uden at folkeregisteret skal ændre format eller lignende på den modtagne fil.

Vælgererklæringer, der sendes elektronisk til folkeregisteret, skal endvidere efter persondatalovgivningen sendes sikkert (krypteret), da de indeholder personhenførbare oplysninger i form af CPR-nummer og oplysninger om politisk tilhørsforhold. Dette krav gælder også underskrevne vælgererklæringer, der sendes som et digitalt foto til folkeregistrene. Med en sikker forsendelse forstås en forsendelse, der opfylder kravene i bekendtgørelse nr. 528 af 15. juni 2000 med senere ændringer om sikkerhedsforanstaltninger til beskyttelse af personoplysninger, som behandles af den offentlige forvaltning, samt tilhørende vejledning nr. 37 af 2. april 2001. Der henvises til Datatilsynets udtalelse af 20. juni 2007, som vedlægges.

Vedrørende elektronisk indlevering af vælgererklæringer til Indenrigs- og Sundhedsministeriet i forbindelse med partianmeldelse

Som beskrevet ovenfor fremgår det af § 12, stk. 1, i folketingsvalgloven, at nye partier, der ønsker at deltage i folketingsvalg, skal anmeldes for Indenrigs- og Sundhedsministeriet senest kl. 12 femten dage før valgdagen. Det fremgår endvidere, at der med partianmeldelsen skal følge erklæringer fra et antal vælgere, der svarer til 1/175 af samtlige gyldige stemmer ved det sidst afholdte folketingsvalg (for tiden 19.769 stemmer).

Vælgererklæringerne skal således indleveres til Indenrigs- og Sundhedsministeriet *sammen med* anmeldelsen af partiet. Ministeriet har i sin praksis lagt til grund, at der heraf følger et krav om, at samtlige vælgererklæringer, der ønskes taget i betragtning ved en partianmeldelse, skal afleveres på én gang. Vælgererklæringerne kan således ikke indleveres til Indenrigs- og Sundhedsministeriet løbende.

Folketingsvalglovens § 12, stk.1, fik sin nuværende ordlyd ved folketingsvalgloven af 1987 (lov nr. 271 af 13. maj 1987). Bestemmelsen er en videreførelse af bestemmelsen om partianmeldelse i rigsdagsvalgloven fra 1915. Folketingsvalgloven indeholder ikke specifikke regler om, at de underskrevne vælgererklæringer ved partianmeldelse skal indleveres til ministeriet i almindeligt papirformat. Ligeledes er der ikke i lovens forarbejder nævnt noget om, hvordan nye partier skal indlevere de underskrevne vælgererklæringer til ministeriet.

Selvom det hidtil har været praksis, at nye partier ved partianmeldelse indleverer de underskrevne vælgererklæringer i almindeligt papirformat, er der således hverken i folketingsvalgloven eller i forarbejderne til loven holdepunkter for at stille krav om, at vælgererklæringerne kun kan indleveres sådan.

Der er således principielt ikke noget til hinder for, at et nyt parti ved partianmeldelse indleverer de underskrevne vælgererklæringer elektronisk til ministeriet.

Det vil imidlertid være et krav, at de underskrevne vælgererklæringer indleveres til ministeriet på en måde, så ministeriet er i stand til at foretage den i folketingsvalgloven forudsatte kontrol af vælgererklæringerne.

Dette vil blandt andet indebære, at kravet om, at alle vælgererklæringerne afleveres samlet ifølge med partianmeldelsen, skal være opfyldt. På samme vis vil indleveringen skulle opfylde krav om, at vælgererklæringerne skal afleveres i samme størrelse og tydelighed som almindeligt printede vælgererklæringer og i et format, som er tilgængeligt for ministeriet. Ligesom ved indlevering af vælgererklæringer til folkeregistrene, vil det ved partianmeldelse til ministeriet være partiet, der har ansvaret for opfyldelse af ovennævnte krav. Det er ligeledes forudsat, at en eventuel elektronisk indlevering af vælgererklæringer til ministeriet foregår i overensstemmelse med reglerne i persondataloven, herunder reglerne om sikker (krypteret) post.

Ministeriet skal beklage den lange sagsbehandlingstid.

Kopi af dette brev er dags dato sendt til Valgnævnet til orientering.”

Med venlig hilsen

Lennie Hedegaard Jakobsen
Fuldmægtig